

OtwarciBibliotekarze.eu

Marzena Błach, Justyna Buczyńska-Łaba

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Otwarci – bo mamy otwarte umysły
Bibliotekarze – to my!
EU – bo dążymy do europejskich standardów

W dniach 15-16 października 2011 odbyło się kolejne, już szóste Forum Młodych Bibliotekarzy przebiegające pod hasłem OtwarciBibliotekarze.eu zorganizowane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich przy udziale poznańskich bibliotek. Pierwszy dzień otworzył wykład inauguracyjny Dyrektora Generalnego ZAiKS – Krzysztofa Lewandowskiego. Przedstawiciel SBP przywitał wszystkich uczestników Forum. Zgodnie z myślą przewodnią konferencji OtwarciBibliotekarze.eu poruszone zostały kwestie związane z umiejętnościami komunikacyjnymi bibliotekarzy, otwarciem na standardy i nowinki techniczne implementowane w bibliotekach zagranicznych i polskich. Konferencja obfitowała w ciekawe referaty, różnorodne warsztaty. Program był niezwykle bogaty, tak, iż nie sposób było wziąć udział we wszystkich warsztatach, niemożliwym było też wysłuchanie wszystkich wystąpień, ponieważ wygłaszane były w przebiegających równolegle czterech panelach tematycznych: *Kulturalny Bibliotekarz*, *Biblioteki w Europie*, *Rozwój osobisty*, *E-Bibliotekarz*.

Kulturalny bibliotekarz

W ramach tej sesji uczestnicy mieli okazję wysłuchać interesujących referatów dotyczących kulturalnej funkcji bibliotek. Magdalena Biniś-Szkopek i Magdalena Marcinkowska przybliżyły działalność kulturalną księżniczek naukowych na przykładzie Biblioteki Kórnickiej PAN. Jak do czytania zachęcać gimnazjalistów podpowiadała Aneta Szadziwska z Biblioteki szkolnej Gimnazjum nr 3 w Lublinie. Prelegenci poruszali również kwestie związane z udostępnianiem dzieł w ramach licencji Creative Commons, która stanowi obecnie jedno z podstawowych narzędzi prawnych stosowanych w ruchu Open Access. Ciekawym pomysłem na „zdobycie” czytelnika okazało się zastosowanie gier fabularnych czy wykorzystanie magii oddziaływania na młodzież książek w bibliotece takich jak kultowa seria o Harrym Potterze. Abstrakty i opisy oraz prezentacje można odnaleźć na blogu VI Forum Młodych Bibliotekarzy¹. Mimo tej wirtualnej relacji, dostępnej w Internecie, temu co działo się podczas warsztatów warto poświęcić kilka słów.

Panele wykładów teoretycznych urozmaicały zajęcia taneczne, podczas których bibliotekarze uczyli się tańców izraelskich i bretońskich. Wszak kulturalny bibliotekarz tańczyć powinien znakomicie! Taniec może zostać wykorzystany jako przerywniki, urozmaicenie wydarzeń organizowanych w bibliotece dla dzieci. O tym, jak przygotować absorbujące zajęcia dla dzieci, dowiedzieć się można było podczas świetnych warsztatów zatytułowanych: *Wyobraźnio do dzieła, czyli wiersze Jana Brzechwy po nowemu* przygotowanymi i poprowadzonymi przez Elżbietę Skoczylas z Biblioteki Miejskiej w Puławach. Czytanie, śpiewanie lub nawet rapowanie tych bardziej znanych i mniej znanych utworów klasyka poezji dziecięcej oraz ich lektura i analiza przeplatana zabawami ruchowymi i plastycznymi wciągnęła uczestników do wspólnej zabawy. Przy okazji spotkanie okazało się „kopalnią” pomysłów i ujawniło niezwykłą kreatywność bibliotekarzy, którzy za małe pieniądze, lub bez jakichkolwiek nakładów finansowych

wynajdują fantastyczne materiały i przygotowują oryginalne zajęcia dla najmłodszych. Cekiny i skrawki kolorowych ubrań na warsztaty plastyczno-literackie dostarcza zaprzyjaźniony *second hand*. Świetną zabawę mają dzieci z modelami, oddanymi za darmo, niepotrzebnymi sklepowymi manekinami!

Melania, taka jaka powinna

Równie ciekawe i inspirujące były spotkania przebiegające pod hasłem *Rozwój osobisty*. W ramach tego panelu odbyły się znakomite warsztaty prowadzone przez Urszulę Cimocho, prezentujące techniki zachowań asertywnych. Asertywność, czyli umiejętność odmawiania z uszanowaniem uczuć osoby nas o coś proszącej; zdolność do wyrażania swoich uczuć i potrzeb niezbędna jest przedstawicielowi każdego zawodu. Asertywność w bibliotekach potrzebna jest w kontaktach z kierownikami, relacjach ze współpracownikami, a przede wszystkim w kontaktach z użytkownikami biblioteki. Warsztaty *Powiedz nie, gdy chcesz powiedzieć nie - asertywność w praktyce* rozpoczęła krótka prezentacja uczestników, po której nastąpiła seria teatralizowanych opowieści. Bibliotekarze odgrywali scenki, w których bohaterami były osoby reprezentujące różne sposoby radzenia sobie w sytuacjach wymagających umiejętności taktownego odmawiania, wyrażania swoich uczuć, takich jak niezadowolenie, złość lub rozczarowanie z poszanowaniem drugiej osoby, kulturalnego zwracania uwagi na nieprawidłowości w pracy etc. Ideał asertywnego postępowania reprezentowała *Melania, taka jaka powinna*. Bibliotekarze na podstawie odgrywanych scenek mogli rozpoznać różne modele zachowania. Dodatkowo wypełnienie ankiety pozwoliło każdemu uczestnikowi warsztatów na określenie stopnia swojej asertywności. W drodze empirycznej bibliotekarze mogli przećwiczyć różne zachowania asertywne poprzez odgrywanie scenek wzorowanych na sytuacjach, które zdarzają się w bibliotekach. Jednym z zadań było odegranie roli bibliotekarki, która z powodu spóźnienia swojej koleżanki często była obarczana dodatkowymi obowiązkami. Między innymi zmuszona została do poprowadzenia, bez wszystkich potrzebnych materiałów, konkursu dla dzieci... Jak taktownie wyrazić swoje niezadowolenie i sprawić, by podobna sytuacja się nie powtórzyła? Prowadząca warsztaty podała uniwersalną technikę wyrażania negatywnych uczuć, której najważniejszą cechą było skoncentrowanie na swoich uczuciach. Wyeliminowanie negatywnych uwag i ostrej krytyki w stosunku do drugiej osoby. Metodę tę stosowaliśmy także odtwarzając inne scenki wymagające asertywnego postępowania.

Opisane w powyższym, telegraficznym nieomal skrócie warsztaty prowadziła menedżerka i trenerka firmy szkoleniowej „Wsparcie Bibliotek”, organizującej kursy coachingowe, biblioterapeutyczne i wiele innych.² Asertywność nie była jedynym wątkiem panelu *Rozwój osobisty*. Prelegenci zastanawiali się, co warunkuje skuteczną komunikację w bibliotece? Jak ze stresem w trudnych sytuacjach radzą sobie bibliotekarze? Jak komunikują się z czytelnikami niepełnosprawnymi? Również i te referaty dostępne są do wglądu online.

Podróżujący bibliotekarz

Do hasła otwartości na różnorodne rozwiązania biblioteczne nawiązywał również panel *Biblioteki w Europie*. W jego ramach zreferowane zostały biblioteczne peregrynacje. Nowinki techniczne, wiadomości o sposobie pracy za granicą zbierają podróżujący bibliotekarze z bibliotek uniwersyteckich, szkolnych. Dzięki nim odwiedziliśmy między innymi biblioteki duńskie, saksońskie, angielskie, bułgarskie i hiszpańskie.

Cyfrowy ogrodnik

O tym, jak otworzyć się na czytelnika i przyciągnąć go do biblioteki za pośrednictwem nowych mediów, wypowiadali się prelegenci wygłaszający swoje referaty w panelu: *E-bibliotekarz*. Pod tym hasłem wygłoszono prelekcje na temat blogów promujących czytelnictwo i biblioteki, domowych stron internetowych - przy okazji omawiania strony internetowej Biblioteki Publicznej w dzielnicy Wola m. st. Warszawy Damian Zalewski zastanawiał się *czy bibliotekarz może być Ogrodnikiem Cyfrowym?* W kontekście zmieniającej się rzeczywistości nasuwa się odpowiedź twierdząca. Tak, zdecydowanie pracownik biblioteki powinien być

cyfrowym ogrodnikiem, aktualizującym regularnie stronę internetową i wzbogacającym ją o nowe treści, aby być bibliotekarzem na miarę swoich czasów. W panelu E-bibliotekarz poruszono wiele zagadnień związanych między innymi z bibliotekami cyfrowymi oraz wykorzystaniem tak zwanych *social media* do promocji bibliotek. Mówiono o portalach społecznościowych, między innymi o Facebooku.

Tutaj nadmienić warto, że od grudnia 2011 roku Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego, prowadząca już uprzednio swój blog, dołączyła do rzeszy „facebookowiczów”. Profil naszej biblioteki na Facebooku prowadzi pracownik Oddziału Udostępniania – Piotr Milc. Zapraszamy czytelników do odwiedzin!

Podsumowując, wszystkie spotkania, które odbyły się w trakcie VI Forum Młodych Bibliotekarzy były owocne. Można stwierdzić, że cel, zamierzony przez organizatorów, jakim było umożliwienie młodym bibliotekarzom poszerzenie horyzontów zawodowych i osobistych, został osiągnięty. Podczas warsztatów można było zdobyć wiele użytecznych umiejętności, a także świetnie się zrelaksować, zwłaszcza podczas warsztatów tanecznych. Forum stało się platformą wymiany poglądów na bibliotekarskie kwestie związane z komunikacją, rozwojem osobistym, pozwoliło na nawiązanie znajomości i zdobycie kontaktów w różnorodnych ośrodkach bibliotekarskich z całej Polski.

Konferencja wpisała się w trend nowoczesnej i otwartej biblioteki zgodnie z hasłem Otwarcia Bibliotekarze, także dzięki temu, iż możliwe jest przeglądanie i wysłuchanie na żywo wykładów oraz obejrzenie prezentacji multimedialnych przedstawianych przez prelegentów w poszczególnych panelach. Bardzo szybko ruszył blog tegorocznego Forum Młodych Bibliotekarzy, gdzie można znaleźć aktualności, linki oraz szczegółowe informacje, subiektywne relacje notowane na żywo podczas wystąpień poszczególnych mówców.

Konferencji towarzyszyły również przeżycia artystyczne. Organizatorzy zadbali o piękną oprawę muzyczną wieczornego bankietu integracyjnego. Dodatkowo przybysze spoza Poznania, a także rodowici Poznaniacy, otrzymali możliwość zwiedzenia miasta z przewodnikiem. Podczas spaceru, który odbył się po oficjalnym zamknięciu forum, sprecyzowaniu wniosków, spośród których najważniejszym był postulat corocznego organizowania konferencji dla młodych bibliotekarzy, poznaliśmy urocze zakątki rynku poznańskiego. Odwiedziliśmy Kolegiatę Poznańską – kościół pod wezwaniem św. Stanisława, gdzie w ołtarzu głównym znajduje się monumentalny obraz Szymona Czechowicza: *Wskrzeszenie Piotrowina przez św. Stanisława*. Również w tej barokowej świątyni zwrócono naszą uwagę na wyjątkowej klasy organy. Podczas spaceru zatrzymaliśmy się przy kościele św. Marcina, pomniku Karola Miarki i obowiązkowo przy pięknym renesansowym ratuszu poznańskim, którego dzieje przywodzą na myśl krakowskie Sukiennice: gotycki zabytek odnowiony gruntownie w nowym renesansowym stylu po pożarze. Podobnie w przypadku poznańskiego ratusza: w połowie XVI wieku, po pożarze miasta, w czasie którego stary ratusz uległ częściowemu zniszczeniu, włoski architekt Jan Baptysta Quadro z Lugano rozbudował go w kierunku zachodnim, podpierając w ten sposób grożącą zawaleniem gotycką wieżę. Fasada otrzymała wówczas formę trzypiętrowej loggii. Ponad łukami arkad parteru umieszczono płaskorzeźby przedstawiające cnoty, którymi powinni odznaczać się rajcy miejscy, takie jak Cierpliwość i Roztropność, Miłość i Sprawiedliwość, Wiarę i Nadzieję oraz Męstwo i Umiarkowanie.

Uczestnictwo w poznańskim forum było niezwykle ciekawym doświadczeniem i z niecierpliwością czekamy na program kolejnego, VII już spotkania młodych bibliotekarzy, tym razem w Łodzi.

Uczestniczki Forum:

Marzena Błach i Justyna Buczyńska-Łaba z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Przypisy:

[1] *VI Forum Młodych Bibliotekarzy* [online], 2011 [dostęp: 2012-07-18]. Dostępny w World Wide Web: <http://vifmb.blogspot.com/2011/09/czy-bedziesz-wiedzia-jakim-gestem.html>.

[2] *Wsparcie Bibliotek* [online], 2012 [dostęp: 2012-07-18]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.wsparciebibliotek.pl/>.